

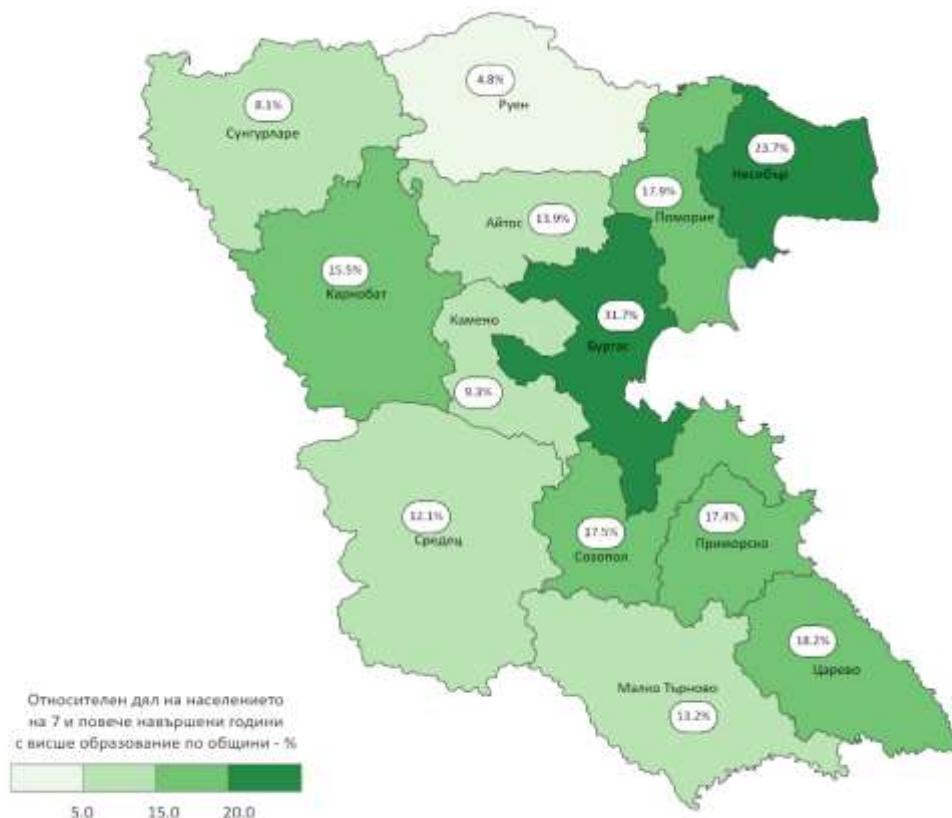
СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА НАСЕЛЕНИЕТО КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 Г. В ОБЛАСТ БУРГАС

Образователна структура на населението

От 1985 г. до 2021 г. в област Бургас образователната структура на населението на 7 и повече навършени години значително се подобрява, следвайки ясно изразена тенденция на увеличение на броя и дела на населението с висше и средно образование и намаляване на броя на хората с основно и по-ниско образование.

Към 7 септември 2021 г. в област Бургас броят на лицата с висше образование е 83.0 хил., или всеки четвърти (23.4%) е висшист. В сравнение с предходното преброяване относителният дял на лицата с висше образование се увеличава с 5.8 процентни пункта. Увеличава се и разликата между завършилите висше образование по пол. Относителният дял на жените с висше образование достига 27.3%, а на мъжете - 19.1%, като в сравнение с 2011 г. при жените се увеличава с 6.7 процентни пункта, докато при мъжете намалява - с 4.7 процентни пункта.

Фиг. 1. Относителен дял на населението на 7 и повече навършени години с висше образование по общини към 7 септември 2021 година

Значителни са различията и в образователната структура на лицата по местоживееене в област Бургас. Докато относителният дял на лицата с висше образование в градовете е 28.3%, то в селата е 7.6%.

В регионален аспект най-висок е относителният дял на висшистите в община Бургас - 31.7%, а най-нисък е в община Руен (4.8%).

Към 7 септември 2021 г. 153.4 хил. лица в област Бургас са със завършена най-висока степен средно образование. От тях 36.1% са завършили общообразователни (гимназиални) програми, а 63.9% - професионални програми, включващи придобиването на втора или трета степен на професионална квалификация, или еквивалентните в миналото техникуми и средни политехнически училища (СПТУ). Професионалното средно образование е по-разпространено при мъжете (58.2%) отколкото при жените (41.8%). Програми за професионално обучение след средно образование (IV степен професионална квалификация) са завършили 4.7 хил. лица, а 6.6 хил. лица са със завършен първи гимназиален етап на средното образование.

Продължава положителната тенденция на намаляване на лицата с ниско или без образование. Завършилиите начално образование са 22.4 хил. лица; започналите, но незавършили начално образование са 17.4 хиляди и никога непосещаващите училище са 3.4 хиляди. Спрямо 2011 г. относителните дялове от населението на 7 и повече навършени години намаляват съответно с 1.9, 0.4 и 0.6 проценти пункта.

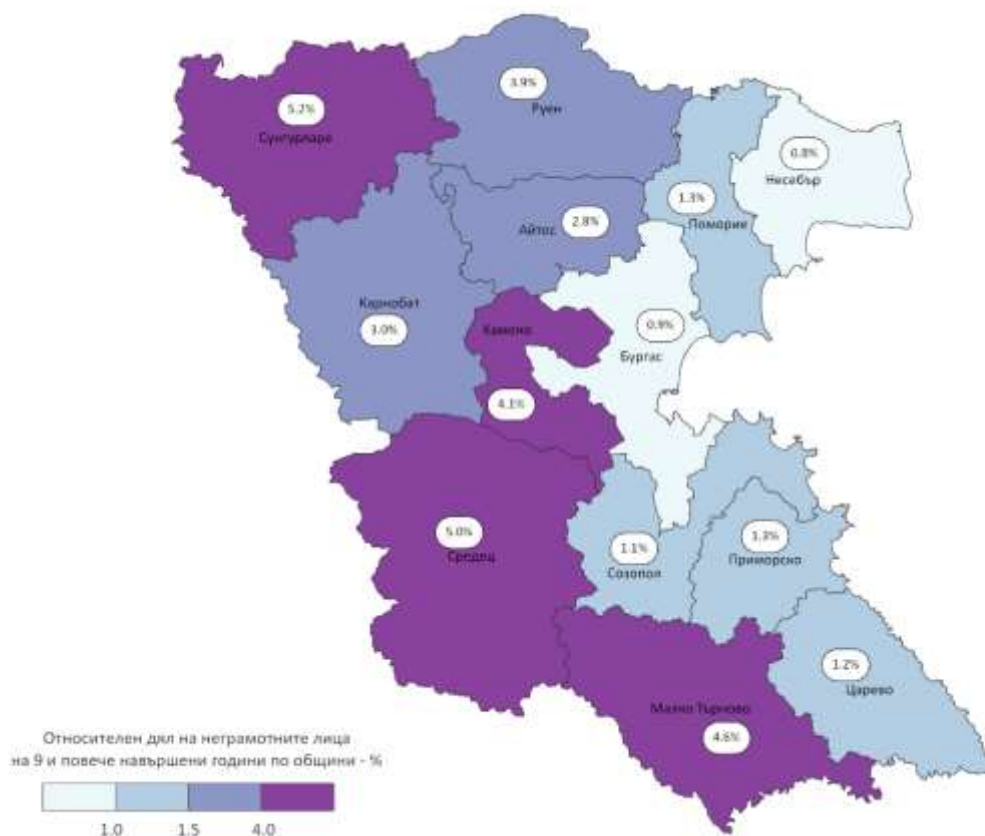
В регионален аспект най-нисък е дялът на лицата с начално и по-ниско образование в общините Бургас (9.3%), Приморско (10.5%) и Созопол (10.9%), а най-висок е в общините Сунгурларе (21.1%), Руен (20.0%) и Средец (19.8%).

Грамотност на населението

Грамотността се дефинира като умението да се чете и пише и е традиционен въпрос в преброяванията на населението. Докато през 1992 г. 2.5% от населението на 9 и повече навършени години е било неграмотно, то този дял спада до 1.7% през 2021 година. Спрямо 2001 г. намалението на дела на неграмотните е 0.6 процентни пункта.

Дялът на неграмотното население е по-висок в селата (3.9%) отколкото в градовете (1.1%). Най-висок е относителният дял на неграмотните в община Сунгурларе (5.2%), а най-нисък е в община Несебър - 0.8%.

Фиг. 2. Относителен дял на неграмотните лица на 9 и повече навършени години по общини към 7 септември 2021 година

Участие във формално образование

Към 7.09.2021 г. 59.4 хил. лица, или 15.6% от населението на област Бургас, са били записани във формалната образователна система за придобиване на образователна степен и/или степен на професионална квалификация. Извън участие в образователния процес са 2 123 деца в задължителната училищна възраст (7 - 15 години).

Икономически характеристики на населението

Всички данни за икономическите характеристики на населението се отнасят до положението на лицата на пазара на труда през седмицата, предхождаща критичния момент на преброяването - 31 август - 6 септември 2021 година.

Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети или безработни през наблюдавания период.

През наблюдавания период в областта има 169 130 икономически активни лица на възраст 15 и повече навършени години, или 44.5% от населението на областта. От тях 152 130 са заети, а 17 000 са безработни.

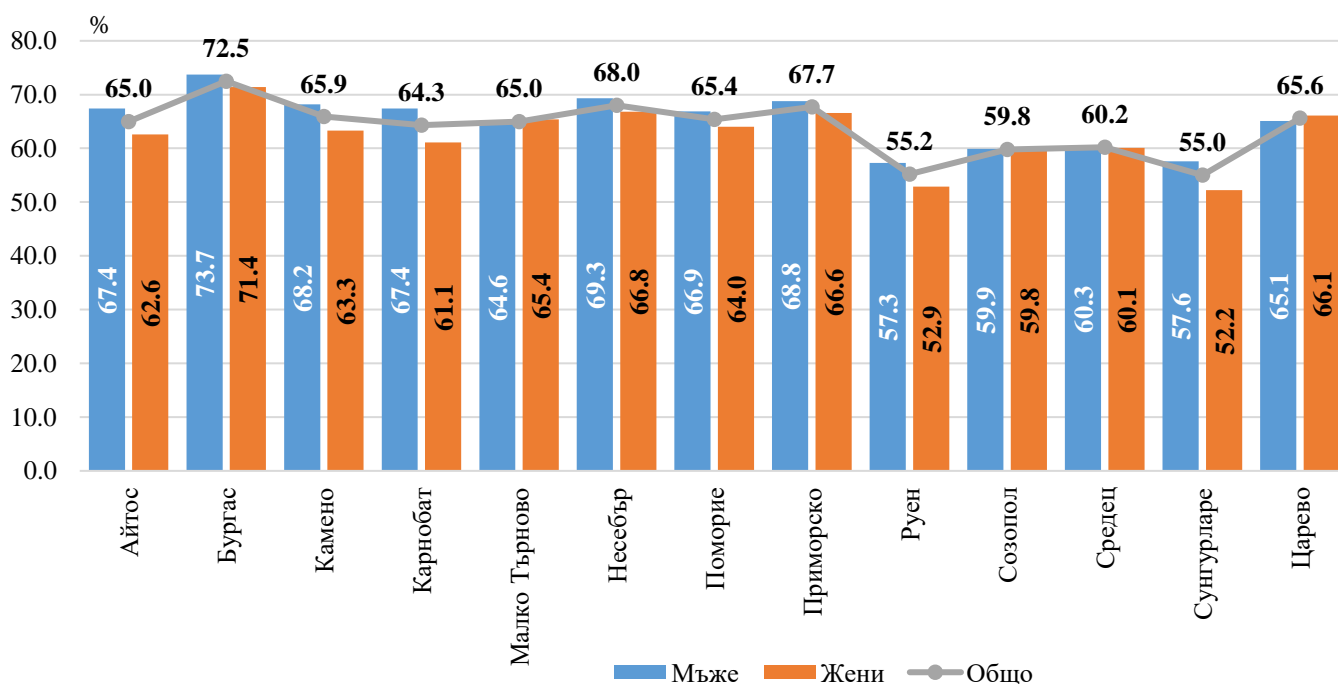
Броят на икономически активните лица намалява, за да достигне 169 130 души към 7 септември 2021 година. Спрямо 2011 г. броят на икономически активните лица намалява с 21.6 хил. души, или с 11.3%.

Икономически активни лица на възраст 15 - 64 навършени години

През наблюдавания период в областта има 162.8 хил. икономически активни лица на възраст между 15 и 64 навършени години. Относителна мярка за степента на участие на населението в пазара на труда е коефициентът за икономическа активност, изчислен като отношение на броя на икономически активните лица към населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години. Общо за областта коефициентът на икономическа активност е 67.9% (69.2% за мъжете и 66.6% за жените).

С най-висок коефициент на икономическа активност е община Бургас - 72.5%, следвана от община Несебър - 68.0%, и община Приморско - 67.7%. Най-нисък е този показател в общините Сунгурларе - 55.0%, Руен - 55.2%, и Созопол - 59.8%.

Фиг. 3. Коефициент на икономическа активност по общини през периода 31 август - 6 септември 2021 година

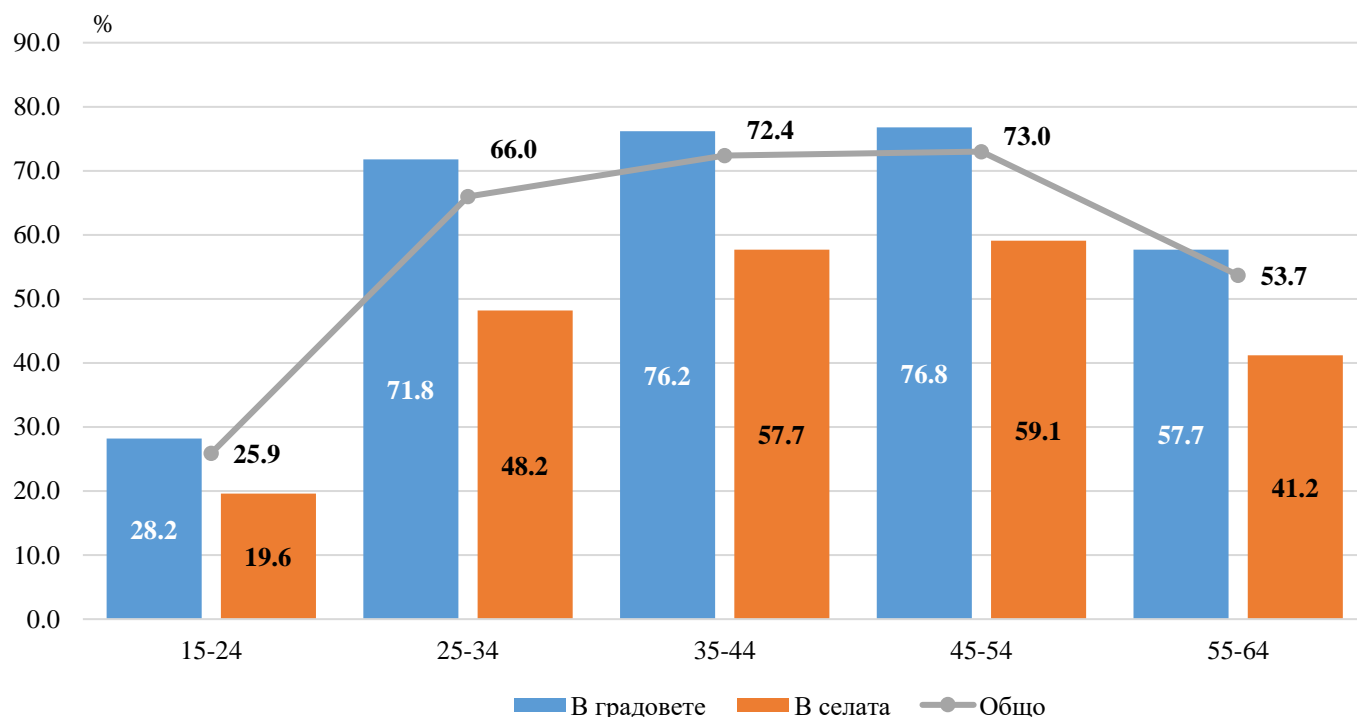
Заети лица на възраст 15 - 64 навършени години

От общия брой икономически активни лица на възраст 15 - 64 години 146.2 хил. са заети. Жените са 72.0 хил., или 49.2%, а мъжете - 74.2 хил., или 50.8%.

Коефициентът на заетост, изчислен като отношение на броя на заетите лица към населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години, е 61.0%. Коефициентът на заетост при мъжете е по-висок от този при жените, съответно 61.7% и 60.2%.

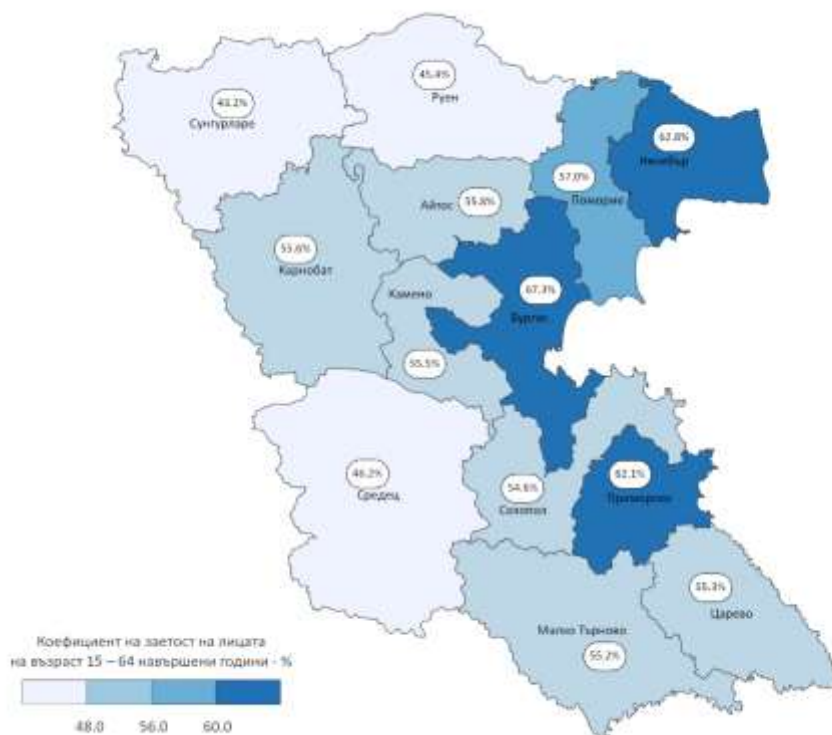
Повъзрастовите коефициенти на заетост показват, че участието в пазара на труда е най-ниско във възрастовата група 15 - 24 навършени години (25.9%). С повишаване на възрастта показателят се увеличава, като най-висока е стойността му при лицата на възраст 45 - 54 навършени години (73.0%). Коефициентът на заетост е по-нисък в селата отколкото в градовете във всички възрастови групи.

Фиг. 4. Повъзрастови коефициенти на заетост по местоживееене през периода 31 август - 6 септември 2021 година

С най-висок коефициент на заетост са общините Бургас - 67.3%, Несебър - 62.8%, и Приморско - 62.1%, а най-нисък е в общините Средец - 46.2%, Руен - 45.4%, и Сунгурларе - 43.2%. Общо в 10 общини този показател е по-нисък от средния за областта.

Фиг. 5. Коефициент на заетост на лицата на възраст 15 - 64 навършени години по общини през периода 31 август - 6 септември 2021 година

През наблюдавания период с висше образование са 51.7 хил. души, или 35.4% от заетите. Образователният статус на заетите жени е по-висок в сравнение с този на заетите мъже. Делът на жените с висше образование от всички заети жени е 43.3%, съответно 27.7% при мъжете.

През наблюдавания период най-много лица са заети в икономическите дейности „търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ - 26.6 хил. души, или 18.2%, „преработваща промишленост“ - 18.0 хил., или 12.3%, и „хотелиерство и ресторантьорство“ - 16.0 хил., или 11.0% от заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години.

Налице са различия по пол между заетите в отделните икономически дейности. Мъжете преобладават в икономически дейности като „строителство“, „производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“ и „добивна промишленост“, а жените преобладават в икономическите дейности „образование“, „хуманно здравеопазване и социална работа“ и „финансови и застрахователни дейности“.

Фиг. 6. Разпределение на заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години по икономически дейности и пол през периода 31 август - 6 септември 2021 година

Разпределението по професии показва, че най-много заети има в клас „персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната“ (23.8%), следва клас „специалисти“ (14.3%) и „професии, неизискващи специална квалификация“ (13.1%). И тук се наблюдават съществени различия по пол.

Фиг. 7. Разпределение на заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години по професии и пол през периода 31 август - 6 септември 2021 година

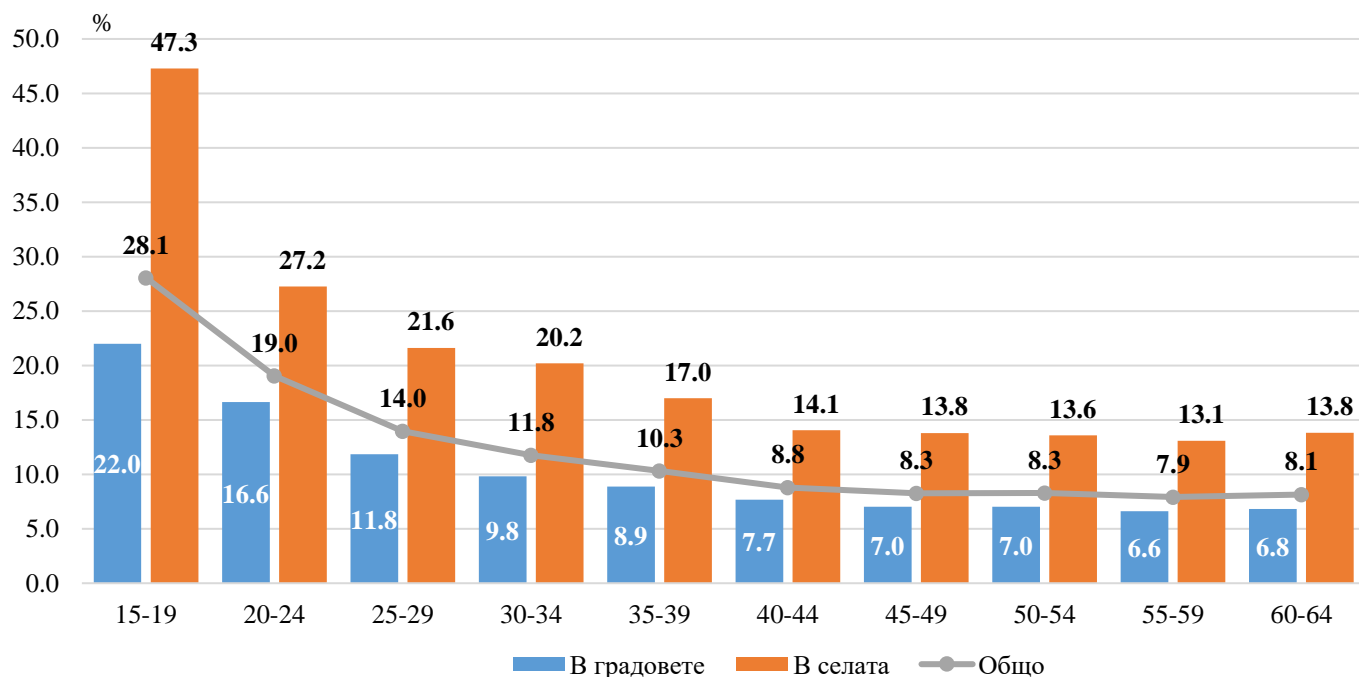
Безработни лица на възраст 15 - 64 навършени години

През наблюдавания период безработните лица на възраст 15 - 64 навършени години са 16.6 хиляди. Жените са 7.6 хил., или 45.8%, а мъжете 9.0 хил., или 54.2%.

Коефициентът на безработица, изчислен като отношение на броя на безработните лица към икономически активното население във възрастовата група 15 - 64 навършени години, е 10.2% общо за областта, съответно 10.8% за мъжете и 9.6% за жените.

Повъзрастовите коефициенти на безработица показват, че най-висок е дялът на безработните във възрастовата група 15 - 19 години (28.1%). С нарастване на възрастта стойността на показателя намалява. Коефициентът на безработица е по-нисък в градовете отколкото в селата във всички възрастови групи.

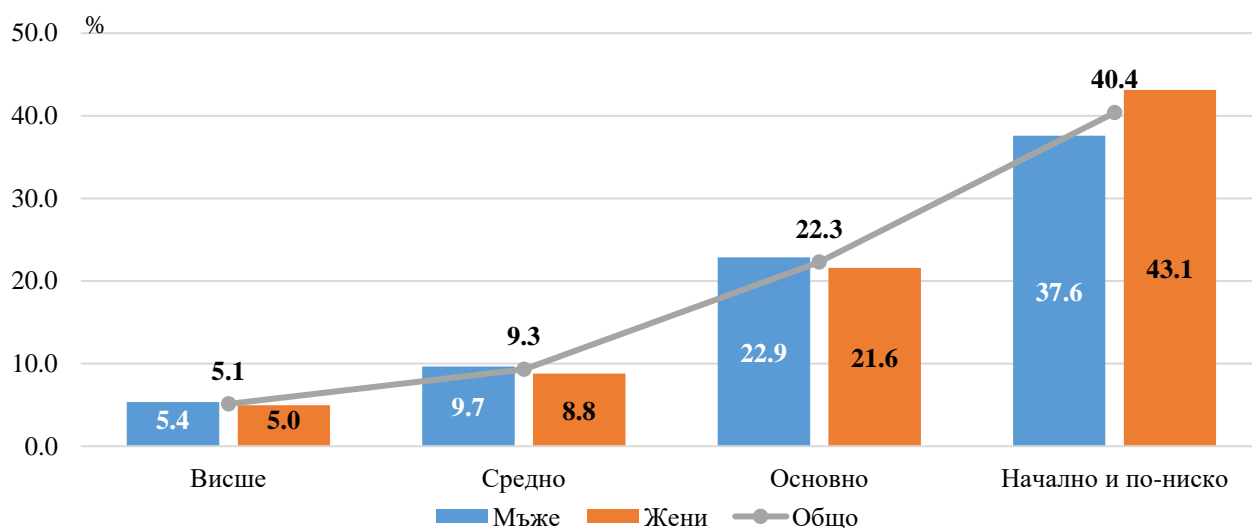
Фиг. 8. Повъзrastови коефициенти на безработица в градовете и селата през периода 31 август - 6 септември 2021 година

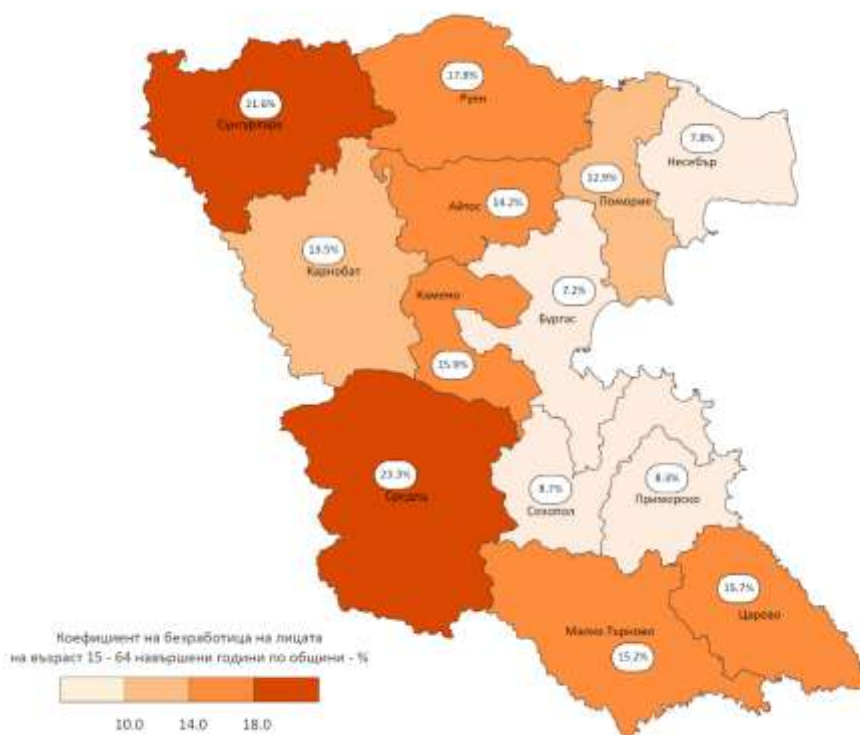
Най-висок е дялът на безработните със средно образование - 47.9% от всички безработни, следван от тези с основно (24.1%), висше (16.8%) и начално и по-ниско (11.3%). Най-висок е дялът на безработните жени сред висшистите - 58.3%, а най-нисък при лицата със средно образование (39.8%).

Коефициентът на безработица за лицата на възраст 15-64 със завършено висше образование е 5.1%, като при мъжете е 5.4%, а при жените 5.0%. За лица с начално и по-ниско образование коефициентът на безработица е 40.4%, съответно 37.6% за мъжете и 43.1% за жените.

Фиг. 9. Коефициенти на безработица по степен на завършено образование и пол през периода 31 август - 6 септември 2021 година

Фиг. 10. Коефициент на безработица по общини през периода 31 август - 6 септември 2021 година

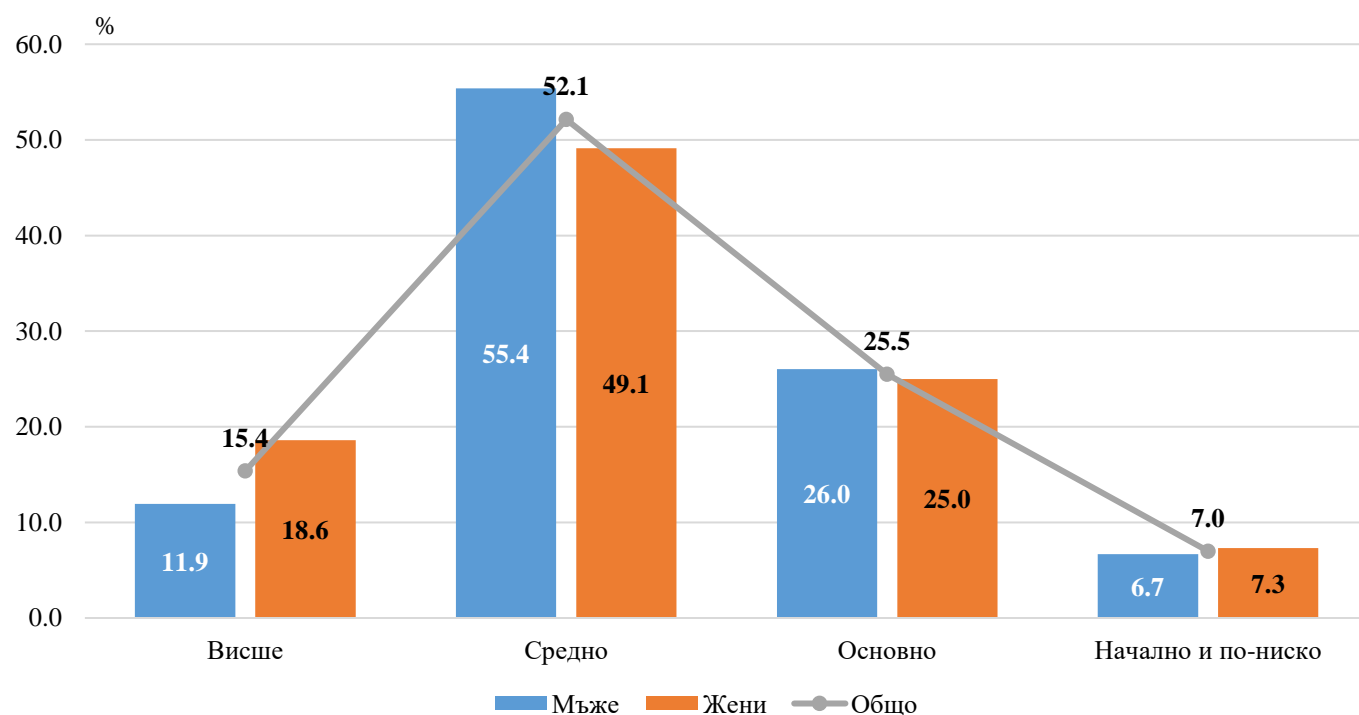
Коефициентът на безработица е най-нисък в общините Бургас - 7.2%, Несебър - 7.8%, и Приморско - 8.3%, а най-висок е в Средец - 23.3%, Сунгурларе - 21.6%, и Руен - 17.8%. В четири общини този показател е по-нисък от средния за областта.

Икономически неактивни лица на възраст 15 64 навършени години

Икономически неактивното население на възраст 15 - 64 години е 76.9 хил. души, или 32.1% от населението в тази възрастова група. От тях 17.9 хил. са учащи, 18.3 хил. - пенсионери, 1.3 хил. - лица, получаващи доходи от собственост, и 39.4 хил. са „други“.

Най-висок е дялът на икономически неактивното население със средно образование - 52.1%. Следват лицата с основно (25.5%) и с висше образование (15.4%).

Фиг. 11. Разпределение на икономически неактивните лица по образование и пол през периода 31 август – 6 септември 2021 година

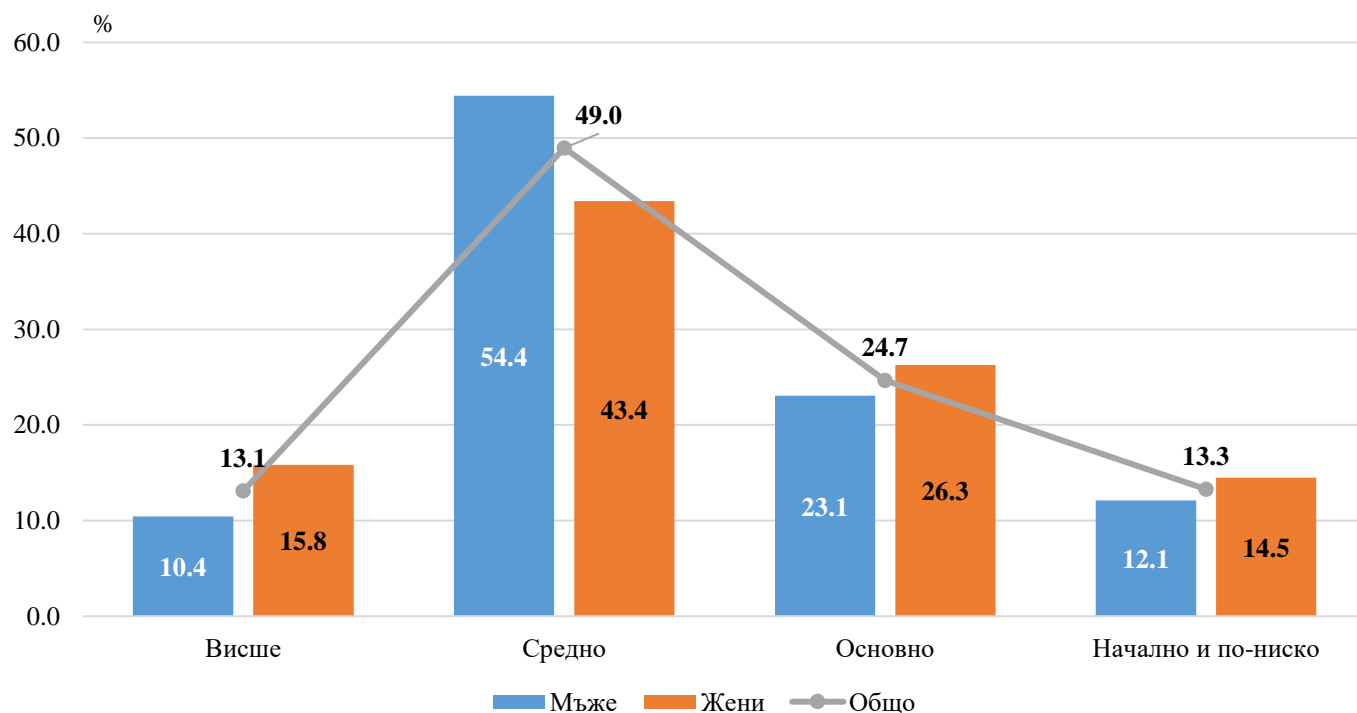
Община Сунгурларе е с най-висок относителен дял на икономически неактивното население - 45.0%, следват Руен - 44.8%, и Созопол - 40.2%. Най-нисък е дялът на икономически неактивното население в Бургас - 27.5%.

Незаети и неучащи на възраст 15 - 29 навършени години

През наблюдавания период незаетите и неучастващи в образование и обучение от населението на възраст 15 - 29 навършени години са 11.8 хил. души, или 23.8% от населението на същата възраст. От общият брой незаети и неучащи 45.5% са на възраст 25 - 29, 36.3% на възраст 20 -24 и 18.2% на възраст 15 – 19 навършени години.

Преобладават лицата със завършено средно (49.0%) и основно образование (24.7%). Завършилиите висше образование сред незаетите и неучастващи в образование и обучение са 13.1%.

Фиг. 12. Разпределение на незаетите и неучастващи в образование и обучение лица по образование и пол през периода 31 август - 6 септември 2021 година

В регионален аспект делът на лицата на възраст 15 - 29 навършени години, които не са заети и не участват в образование и обучение, е най-висок в общините Сунгурларе (45.0%) и Средец (41.6%), а най-нисък - в община Бургас - 15.6%. Общо в 11 общини този показател е над средния за областта.

Графикът за публикуване на данните може да намерите на следния линк: [Календар за публикуване на данните от Преброяване 2021 | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#). Основни данни от преброяването ще бъдат публикувани в Информационна система ИНФОСТАТ, както и ще бъдат предоставяни по заявки на потребители в съответствие със Списъка на стандартните статистически показатели и Правилника за предоставяне на статистически продукти и услуги.

Приложение

Таблица 1

Образователна структура на населението в област Бургас на 7 и повече навършени години по пол и местоживеење към 7 септември 2021 година

(Брой)

Образователна степен	Общо	По пол		По местоживеење	
		Мъже	Жени	в градовете	в селата
Висше - степен „доктор“	1136	562	574	1052	84
Висше - степен „магистър“	46152	18699	27453	43393	2759
Висше - степен „бакалавър“	25687	10272	15415	23206	2481
Висше - степен „професионален бакалавър“ (специалист, полувисше)	10047	3056	6991	8996	1051
Професионално образование с прием след средно образование (IV степен ПК)	4692	2298	2394	4254	438
Средно специално (техникум, професионална гимназия III степен ПК)	67022	36971	30051	56938	10084
Средно професионално-техническо (СПТУ, професионална гимназия II степен ПК)	30978	20025	10953	23727	7251
Средно общо (гимназиално) образование	55352	23947	31405	42867	12485
Първи гимназиален етап на средното образование	6636	3428	3208	5081	1555
Професионално -техническо (ПТУ) след завършване на основно образование (степен I на ПК)	1363	887	476	1001	362
Професионално -техническо (ПТУ) с прием след VI/VII клас (I степен на ПК)	558	337	221	390	168
Основно образование	62087	29286	32801	32305	29782
Начално (начален етап на основното образование)	22362	10281	12081	14173	8189
Незавършен начален етап на основното образование	17370	8641	8729	12043	5327
Никога не посещавал/а училище	3426	1481	1945	1452	1974
Дете (до 7 години вкл., което още не посещава училище)	290	143	147	187	103

Таблица 2

Грамотност на населението в област Бургас на 9 и повече навършени години по общини и пол към 7 септември 2021 година

(Брой)

Общини	Общо		Мъже		Жени	
	грамотни	неграмотни	грамотни	неграмотни	грамотни	неграмотни
Общо за областта	341377	6071	163667	2728	177710	3343
Айтос	22434	638	10785	235	11649	403
Бургас	178284	1604	84156	781	94128	823
Камено	8410	359	4134	208	4276	151
Карнобат	18458	567	8864	230	9594	337
Малко Търново	2347	112	1135	41	1212	71
Несебър	21416	180	10269	88	11147	92
Поморие	22929	302	11054	129	11875	173
Приморско	5123	67	2506	25	2617	42
Руен	22952	938	11509	371	11443	567
Созопол	10967	121	5363	62	5604	59
Средец	11407	595	5744	319	5663	276
Сунгурларе	9073	498	4440	209	4633	289
Царево	7577	90	3708	30	3869	60

Таблица 3

Население в област Бургас на възраст 15 - 64 навършени години по икономическа активност и общини през периода 31 август - 6 септември 2021 година

(Брой)

Общини	Общо	Заети	Безработни	Икономически неактивни
Общо за областта	239731	146176	16638	76917
Айтос	15942	8892	1471	5579
Бургас	125701	84631	6540	34530
Камено	5585	3097	584	1904
Карнобат	12572	6989	1095	4488
Малко Търново	1329	733	131	465
Несебър	15090	9470	798	4822
Поморие	15929	9072	1349	5508
Приморско	3487	2165	197	1125
Руен	17343	7871	1700	7772
Созопол	7296	3986	378	2932
Средец	7816	3610	1095	3111
Сунгурларе	6398	2762	759	2877
Царево	5243	2898	541	1804